

Sinikka Nopola, Tiina Nopola ja Linda Bondestam (kuv.): *Simo ja Sonia eli kadonnut Kerala* (WSOY 2009)

Monikulttuurinen tarina kulkee Suomen talvisen Keravan kautta Intian värikkäseen Keralaan. Matkalle mahtuu väärinkäsityksiä, outoja yhteensattumia ja hullunkurisia ennakkoluuloja. Tarina kertoo vieraista maista, ystävydestä ja rakkaudesta.

Kenelle? Runsaasti kuvitettu lastenromaani sopii niin ääneen kuin itse luettavaksi eskarista alakouluun.

LUKU 1 (Simo liikkuu lumessa)

KIELIÄ JA ELÄIMIÄ

Suomen kieli on melko erikoista. Se on tunnettu pitkistä sanoistaan kuten punavatsasuomuhäntäorava. (s. 6–7.)

Erikoisia kieliä

Oikeastaan kaikissa kielissä on jotain, mikä tekee niistä erikoisia, ainakin erikielisten mielestä! Minkä vuoksi englanti on mielestäsi erikoista? Tai ruotsi tai mikä tahansa muu osaamasi kieli?

Pitkännimisiä eläimiä

Onkohan *punavatsasuomuhäntäoravaa* oikeasti olemassa? Pitkiä sanoja suomen kielessä joka tapauksessa piisaa, ja niitä voi keksiä myös itse luomalla ihan uusia yhdyssanoja. Keksi uusia pitkännimisiä eläinlajeja punavatsasuomuhäntäoravan tapaan. Kirjoita eläimistäsi tietosanakirjatyyppisiä lajikuvauksia (latinankielinen nimi, asuinalue, koko, tuntomerkit, ruokavalio, erityispiirteet, lisääntyminen, sukulajit jne.) ja piirrä niistä myös kuvia!

LUKU 2 (Halutaan äiti)

Maita ja ystäviä

Simo ei saanut unta. Hän mietti, minkälaista olisi käydä maissa, missä ei noudateta aikatauluja. Hän nousi vuoteestaan ja koputti isänsä huoneen oveen.

– Saavatko lapset mennä sellaisissa maissa nukkumaan, milloin haluavat? Simo kysyi.

– Luultavasti, isä sanoi.

(– –)

– Onko niissä maissa kelloja? Simo kysyi.

– On, mutta ne näyttävät varmaankin kaikki eri aikaa, isä vastasi.

Jännittävää, Simo ajatteli. Minä haluaisin mennä käymään sellaisissa maissa. (s. 14–15.)

Maita

Missä maissa sinä haluaisit käydä? Miksi? Mihin maahan et missään nimessä tahtoisit matkustaa? Minkä vuoksi? Jutelkaa yhdessä tiedoista, luuloista ja käsityksistä, joita liitätte vieraisiin maihin ja kulttuureihin. Pohtikaa ja ottakaa selvää, missä määrin ajatuksenne pitävät paikkansa.

Ystävää etsimässä

Sivulla 11 Simo lukee isälleen ääneen lehdestä löytämiään äitiehdoikkaita, joista löytyy myös kuvat Simon ajatuskuplasta sivulta 10. Valitse yksi näistä naisista ja laadi ystävänhakuilmoitus, jonka hän voisi kirjoittaa johonkin lehteen. Mitä Kerttu Pylkkänen kertoisi itsestään ilmoituksessaan, entäpä Raili Kietäväinen? Minkälaista ystävää etsii Vuokko Pönkki, Tellervo Kyykkä tai Kyllikki Komulainen?

Simon isä ei haluaisi kuulla puhuttavankaan uusista äitiehdoikkaista. Mutta entäpä jos isä kuitenkin laatisi ystävänhakuilmoituksen? Minkälainen se olisi? Minkälainen ihminen sopisi Simon isän ystäväksi? Mitä isä kertoisi itsestään ilmoituksessaan? Kirjoita Simon isän ystävänhakuilmoitus.

LUKU 3 (Minne värit häipyvät?)

SYNTYTARINOITA

Maapallo oli aikojen alussa sumuverhon peittämä ja kokonaan harmaa. Norsut puhalsivat sumun pois kärsällään, ja maapallon värit tulivat esiin. Mutta puhaltaminen oli työlästä eivätkä norsut jaksaneet enää kuin henkäistä pihahduksen pohjoiselle pallonpuoliskolle. Sen takia maapallon pohjoisosa on puolet vuodesta sateisen harmaa. (s. 17.)

Valitse yksi väri ja keksi juuri sille oma syntytarina. Miten syntyi punainen, tai vihreä tai violetti?

Syntytarinoita voi keksiä ihan mille vain. Suomalainen kansanperinne on pullollaan tarinoita maailman synnystä ja eläinten ja kasvien synnystä. Tutustukaa kansanperinteemme syntytarinoihin ja keksikää niitä itse lisää. Miten siankärsämö, kissankello, maitohorsma, pajunkissa tai anopinkieli on syntynyt tai saanut nimensä? Entäpä sudenkorento, mäntypistiäinen, tupajumi tai leppäkerttu? Kerätkää kasvi- ja eläinkirjoista hassunkurisia kasvien ja eläinten nimiä ja keksikää niille syntytarinoita.

LUKU 4 (Täytetäänkö kuponki?)

TOIVEAMMATIN RESEPTI

– Isä, mikä minun ammattini on? Simo kysyi.

– Ei sinulla ole ammattia, sinä olet lapsi.

Simo kirjoitti: Ammatti: ”Lapsi.” (28–29.)

Mikä on sinun toiveammattisi? Haluaisitko palomieheksi, presidentiksi, lastentarhanopettajaksi tai kuvataiteilijaksi? Kirjoita toiveammattisi resepti. Kirjaa reseptiisi eri määriä ominaisuuksia, joita ammatissasi tarvitaan, ja keksi ammatillesi myös valmistusohje ruokareseptin tyyliin.

LUKU 5 (Mikä on käyntikortti?)

OMA KÄYNTIKORTTI

”Intiassa pitää hymyillä paljon, sillä intialaiset ovat erittäin ystävällisiä. Intialaiset pitävät myös siitä, että heille antaa käyntikorttinsa. Se on ystävydenosoitus.”

– Mikä on käyntikortti? Simo kysyi.

– Se on pieni pahvinen kortti, jossa on painettuna nimi, ammatti ja osoite.

Minä teen sellaisen, Simo ajatteli. Hän meni huoneeseensa ja leikkasi valkoisesta pahvista palasen. (34–35.)

Suunnittele ja askartele ikioma käyntikortti! Mieti, miltä juuri sinun käyntikorttisi pitäisi näyttää ja mitä siinä lukee?

LUKU 6 (Missä juna viipty?)

MERKILLISIÄ TAPAHTUMIA

– Kaustisen kansanmusiikkifestivaalille, Savonlinnan oopperajuhlille, Rääkkylän kihaukseen, Rauman pitsiviikolle, Kuhmon kamarimusiikkiin, Petkeljärven kansallispuistoon, Nyysänniemen leirintäalueelle, Vaikkojoen melontareitille, Enonkosken kalamarkkinoille, Kiilopään lumikenkäilykurssille, Pienperheyhdistyksen melontaretkelle, Kurtakon kulttuuriviikoille, Äkäslompolon ympärijuoksuun, Pielpajärven niittotalkoisiin, Jänkhällä jytisee - moottoripyörätapahtumaan, Kätkätunturin sauvakävelykurssille, Keikyän heinähupaan ja Päijänteen palvipäiville! (s. 39.)

Simon isä pitää Keralan rautatieasemalla erikoisen puheen, jossa hän mainitsee monia suomalaisia paikkoja ja niissä järjestettäviä tapahtumia. Listatkaa lisää paikannimiä ja keksikää niihin aivan eriskummallisia tapahtumia. Järjestäkää omalla porukalla jokin keksimistänne tapahtumista!

LUKU 7 (Tarvitsetteko housuja?)

PAIKKOJA MUSIIKISTA

Juna kiidätti Simon ja hänen isänsä Keralaan ja siellä kaupunkiin, jossa oli vilkkaita katuja, temppeleitä, kirkkoja, tori ja hiekkaranta. Kalastajat levittivät jättikokoisia verkkojaan pyydystääkseen niihin hai- ja tonnikaloja. (s. 41.)

Kuunnelkaa eri maiden ja mantereiden musiikkia. Millainen paikka musiikista tulee mieleen? Miltä siellä kuulostaa, tuoksuu, näyttää ja tuntuu? Kirjoittakaa kuvauksia paikoista, joihin musiikki teidät kuljettaa.

LUKU 8 (Metsän poika tahdon olla)

LUMOTTU RUOKALAJI

– Minä en ole koskaan syönyt mitään näin hyvää, Simon isä kehui. – Mitä tässä oli?

– Siinä oli kardemummaa, inkivääriä, korianteria, juustokuminaa, kurkumaa ja muskottipähkinää, Sonian äiti luetteli. (s. 51.)

Luvun 8 aikana Simon isä alkaa vaikuttaa melko erilaiselta kuin aikaisemmin. Voisi melkein luulla, että Sonian äidin tekemä kookoskana olisi ollut lumottua. Keksikää omia lumottuja ruokalajeja. Mitä aineksia ruokaan tarvitaan, ja minkälaisia vaikutuksia se saa syöjässä aikaan? Minkälainen loitsu saa lumouksen menettämään tehonsa?

Millaista lumottua ruokaa sinä haluaisit syödä? Keksi ja kirjoita oma lumottu ruoka, joka saa sinut osaamaan jotain, mistä nyt vain haaveilet!

LUKU 9: (Täsmällinen mieshenkilö)

MYSTEERITYYPPIEN TARINA

Kirjan viimeisen sivun kuvassa seikkailee kaksi pientä olentoa, joista ei kerrota sanaakaan koko kirjan aikana. Selaile kirjaa ja tarkkaile, missä kaikkialla keltainen lisko ja ruskea koiramainen otus vilahtelevat. Keksi heille nimet ja kirjoita kuvien pohjalta heille oma pieni tarina.

P.S. Jos haluat tietää, keitä kuvien eläinhahmot todella ovat, tutustu Sinikka ja Tiina Nopolan sekä Linda Bondestamin kirjoihin *Gekko ja Puupponen* sekä *Gekko, Puupponen ja suloinen Rose*.